

Nieuwe koers voor de sociaal-democratie?

Amsterdam, 31 maart | Bob Kassenaar, lid PvdA Amsterdam

Redenen om een nieuwe koers te bepalen

Het kapitalisme is doorgeslagen. De rijkste mensen worden rijker, de mensen aan de onderkant weten niet hoe ze de eindjes aan elkaar kunnen knopen. De investeringen van banken en beleggers zijn vooral gericht op snelle transacties binnen het financiële systeem. Want daarbij halen ze op korte termijn veel meer rendement dan met investeringen voor de langere termijn in de echte economie, in (vast) werk, innovatie en kennisoverdracht. De zuigkracht van de zwarte gaten van het financiële systeem trekt ook geld weg van de publieke voorzieningen. Stel dat de belastingontwijking door multinationals en multimiljardairs effectief wordt aangepakt, dan zou er alleen al daardoor genoeg geld zijn voor onderwijs, veiligheid, zorg en andere zaken die van levensbelang zijn voor onze samenleving. De belastingbetalers hebben in 2008 een meltdown van de economie voorkomen. Kunnen ze nu een vuist maken om de structurele veranderingen af te dwingen die nodig zijn om een volgende crisis te voorkomen?

De systeemwereld van de overheid is doorgeslagen. De leefwereld van de burgers wordt niet meer bereikt. De kloof is te wijd en te diep. Het overheidssysteem is zo complex geworden dat geen bestuurder of topambtenaar vanuit Brussel, Den Haag of het Amsterdamse stadhuis, het gehele werkveld kan overzien. Kunnen we dan goede beslissingen verwachten?

De bedrijfsvoering van de overheden is gericht op rendement, regels en cijfermatige verantwoording. Veel publieke taken zijn geprivatiseerd, andere zijn uitbesteed aan zelfstandige, onderling concurrerende organisaties. De burger staat aan het eind van de pijplijnen waar de publieke voorzieningen uit moeten komen. Top down, bureaucratisch en vervreemdend. Gaat het nog over publieke waarden of alleen over geld en cijfers?

De polarisatie en onbegrip tussen hoog- en laagopgeleide Nederlanders neemt toe. Er is weinig vertrouwen tussen de elite die kennis, macht en geld heeft, en *gewone mensen* die de toekomst met angst en onzekerheid tegemoet zien. Zij zijn onzeker over behoud van werk of uitkering, hun pensioenvoorziening, de zorg die ze nu of later nodig hebben, de huurverhoging of de hypotheekschuld, de veiligheid in hun wijk, klimaatrampen, hufterigheid etc. Hun angst en onzekerheid komt voort uit de ervaring dat gewone burgers altijd aan het kortste eind trekken, terwijl de elite het geld en de macht houdt.

De verkiezingenuitslag van 18-03-2015 doet de alarmbellen rinkelen. De helft van de kiezers stemde niet, ondanks alle media-aandacht. Kiesgerechtigden hebben weinig respect voor de politiek. Wat je hoort is: “Of je nu door de hond of de kat wordt gebeten”. Zowel de kieswijzers als de TV-debatten draaiden om losse meningen over losse onderwerpen. Het zou moeten gaan over de samenhangende aanpak van de grote bedreigingen en kansen van samenleving.

De sociaal-democraten hebben de grootste klappen gekregen. Steeds minder Nederlanders herkennen onze partij als “sociaal”. Dat we democraten zijn, is niet zo relevant meer voor kiezers. Het heeft geen zin in het luchtledige te blijven roepen dat de PvdA het zo goed voor hebben met het land. We kunnen beter deemoed tonen en samenwerking zoeken met *gewone burgers*. Weg uit de ivoren torens, terug naar de menselijke maat .

De samenleving is in beweging. Schoonmakers, treinconducteurs, Amsterdamse politieagenten, V&D-personeel -en zij niet alleen - verzetten zich tegen de arbeidsvoorwaarden die hen van bovenaf worden opgedrongen. Amsterdamse studenten en docenten kwamen, net als in de jaren zestig, in in opstand tegen de regenteske en ondemocratische instituties in het hoger onderwijs. Zij richtten hun kritiek op het rendementsdenken in het onderwijs en andere publieke instellingen. De aangekondigde salarisverhogingen bij banken wekt in brede kringen verontwaardiging.

In Amsterdam en andere grote steden wachten veel burgers niet meer op de overheid. Ze organiseren zelf de publieke voorzieningen die hun buurt nodig heeft.

In Griekenland en Spanje kwamen nieuwe linkse bewegingen op die hun wortels hebben in de samenleving zelf en die ook in verzet komen tegen bezuinigingen op publieke voorzieningen en de focus op geld en rendement.

De tijd is rijp; mogelijke bouwstenen voor de nieuwe koers

Zullen wij ons duidelijk uitspreken tegen het neoliberalisme? En daarmee tegen het rendementsdenken, het verwaarlozen van publieke waarden, het passeren van *gewone mensen* als mede-eigenaren van de samenleving, en het onttrekken van het economische stelsel , inclusief multinationals, aan iedere vorm van democratische controle.

Gaan we de menselijke maat terugbrengen in het publieke domein? En daarmee zorgen dat de overheid als gelijkwaardige partner meewerkt aan nuttige initiatieven van burgers, professionals en ondernemers.

Zijn we solidair met de *gewone mensen*? Zoals postbodes, schoonmakers en gezinsverzorgers zonder baan- en inkomenszekerheid, de Amsterdamse politieagenten en andere ambtenaren die door het wegbezuinigen van collega's het werk niet meer aan kunnen, ZZP 'ers, kleine zelfstandigen, andere ondernemers en ook burgers die aanlopen tegen bureaucratische rompslomp, onbegrijpelijke informatie en zinloze belemmeringen.

Delen we de solidariteit met de andere linkse partijen in Amsterdam, Nederland en Europa? Dan alleen bestaat de kans deze strijd te winnen.

Gaan we ons richten de kansen en problemen die echt van belang zijn voor het leven in Amsterdam, Nederland, Europa en op de enige planeet die we hebben? En ons dus ontworstelen aan de waan van de dag en oppervlakkige media-hypes?

Zullen de vernieuwing van de PvdA-koers starten en uitproberen in Amsterdam? En een discussie van onderop organiseren?

Dit artikel geeft de mening weer van Bob Kassenaar, lid van PvdA Amsterdam. U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan dit gesprek. Binnenkort vindt u hier de mogelijkheid om reacties achter te laten en de mogelijkheid om zelf opinies aan te dragen voor deze pagina.